

Suvestinė redakcija nuo 2003-06-20 iki 2010-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1995, Nr. [53-1292](#), i. k. 0951010ISTA000I-930

TAR pastaba. Šio Įstatymo 7 straipsnio nuostatos, susijusios su Juridinių asmenų registru, įsigalioja nuo Juridinių asmenų registro veiklos pradžios. Iki Juridinių asmenų registro veiklos pradžios muziejai, jų dokumentai ir duomenys registruojami ir kaupiami Lietuvos Respublikos kultūros įstaigų registre. Per vienerius metus nuo šio Įstatymo įsigaliojimo muziejai turi suderinti steigimo dokumentus su šio Įstatymo nuostatomis. Iki šio Įstatymo įsigaliojimo įsteigti muziejai, kurie nėra juridiniai asmenys, laikomi juos įsteigusiu juridinių asmenų filialais, ir jų steigimo dokumentai galioja tiek, kiek neprieštarauja Civiliniam kodeksui, šiam ir kitiems įstatymams.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1593](#), 2003-05-29, Žin., 2003, Nr. 59-2638 (2003-06-20), i. k. 1031010ISTA0IX-1593

Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo pakeitimo įstatymas

Nauja redakcija nuo 2003-06-20:

Nr. [IX-1593](#), 2003-05-29, Žin. 2003, Nr. 59-2638 (2003-06-20), i. k. 1031010ISTA0IX-1593

LIETUVOS RESPUBLIKOS MUZIEJŲ STATYMAS

1995 m. birželio 8 d. Nr. I-930
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas reglamentuoja muziejų sistemą, klasifikaciją ir rūšis, steigimą, veiklą, pabaigą ir pertvarkymą, muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą bei kitus su muziejų veikla susijusius santykius.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Muziejus** – juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė, viešoji įstaiga ar kitos teisinės formos juridinis asmuo, įsteigtas įstatymų nustatyta tvarka, kurio svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti materialines ir dvasines kultūros vertybes bei gamtos objektus.

2. **Muziejinė vertybė** – archeologiniu, istoriniu, meniniu, etniniu, religiniu, mokslo, memorialiniu arba kitokiu kultūros požiūriu vertingas daiktas, muziejų kaupimo, saugojimo, tyrimo ir eksponavimo objektas.

3. **Rinkinys** – bendrais požymiais susietos ir susistemintos muziejinės vertybės.

4. **Muziejų fondas** – Lietuvos Respublikos muziejuose esantys rinkiniai, taip pat šių rinkinių muziejinės vertybės, esančios kitose valstybėse.

ANTRASIS SKIRSNIS MUZIEJŲ SISTEMA, KLASIFIKACIJA IR RŪŠYS, STEIGIMAS, PABAIGA IR PERTVARKYMAS, VEIKLOS TEISINIO REGULIAVIMO PAGRINDAI

3 straipsnis. Muziejų sistema

Muziejų sistemą sudaro visi juridiniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikoje užsiima ar verčiasi materialinių ir dvasinių kultūros vertybių bei gamtos objektų kaupimu, saugojimu, restauravimu, tyrimu, eksponavimu bei populiarinimu, neatsižvelgiant į jų teisinę formą.

4 straipsnis. Muziejų klasifikacija

1. Lietuvos Respublikoje muziejai skirstomi į nacionalinius, respublikinius, apskričių, savivaldybių, žinybinius ir kitus.

2. Nacionaliniai muziejai kaupia, saugo, tiria, restauruoja, konservuoja ir eksponuoja svarbiausius valstybės istorijos, meno, technikos, gamtos ir kitokių vertybių rinkinius. Nacionaliniam muziejui įstatymų nustatyta tvarka gali būti suteiktas mokslinių tyrimų įstaigos statusas. Nacionalinius muziejus, kaip biudžetines įstaigas, steigia Vyriausybė, o Kultūros ministerija įgyvendina jai pavestas steigėjo funkcijas. Sprendimą dėl nacionalinio muziejaus steigimo ar nacionalinio muziejaus statuso suteikimo respublikiniam muziejui priima Vyriausybė kultūros ministro teikimu. Nacionaliniai muziejai:

1) atlieka Lietuvos Respublikos muziejų ir juose esančių rinkinių metodinio apsaugos, apskaitos, eksponavimo ir tyrimo centro funkcijas;

2) prisideda prie muziejų darbuotojų tobulinimosi programų rengimo ir vykdymo;

3) dalyvauja kartu su Kultūros ministerijos atstovais kontroliuojant kitų muziejų veiklą ir juose esančių rinkinių apskaitą bei apsaugą;

4) kaupia informaciją apie savo rūšies Lietuvos Respublikos muziejuose esančius rinkinius;

5) kaupia informaciją apie savo rūšies muziejų muziejines vertybes, neteisėtai išvežtas iš Lietuvos, taip pat apie Lietuvos kultūros vertybes užsienyje;

6) padeda rengti muziejų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus;

7) rengia muziejų fondų kompiuterizuotos apskaitos programas;

8) kartu su švietimo įstaigomis rengia ir vykdo muziejines moksleivių mokymo programas;

9) vykdo parodų, švietimo ir tyrimo veiklą visoje Lietuvoje.

3. Respublikiniai muziejai yra pagrindiniai specializuoti muziejai. Jie kaupia, saugo, tiria, restauruoja, konservuoja ir eksponuoja jų specializaciją atitinkančius muziejinių vertybių rinkinius. Respublikinius muziejus steigia Kultūros ministerija arba kitos ministerijos. Respublikiniai muziejai:

1) atlieka savo rūšies muziejuose esančių rinkinių apskaitos, apsaugos ir tyrimo metodinio centro funkcijas;

2) dalyvauja steigėjo atstovams kontroliuojant savo rūšies Lietuvos muziejų veiklą ir juose esančių rinkinių apskaitą bei apsaugą;

3) kaupia informaciją apie savo rūšies muziejuose esančius rinkinius;

4) prisideda prie darbuotojų, dirbančių su atitinkamos rūšies muziejuose esančiais rinkiniais, tobulinimosi programų rengimo ir vykdymo;

5) bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejines moksleivių lavinimo programas;

6) visoje Lietuvoje vykdo parodų, švietimo ir tyrimo veiklą;

7) teikia metines veiklos ataskaitas bei darbo planus steigėjui ir Kultūros ministerijai.

4. Apskričių muziejai kaupia, saugo, tiria, restauruoja, konservuoja ir eksponuoja apskrities kultūros istoriją atspindinčius muziejinių vertybių rinkinius. Apskrities muziejus steigia apskričių viršininkai. Apskričių muziejai:

1) atlieka apskrityje esančių savivaldybių muziejų metodinio centro funkcijas;

2) inicijuoja bendras apskrities muziejines programas, koordinuoja jų įgyvendinimą;

3) kaupia informaciją apie apskrities savivaldybių muziejuose esančius rinkinius;

4) dalyvauja apskrities kultūros vertybių apsaugos pareigūnams kontroliuojant rinkinių apskaitą ir apsaugą savivaldybių muziejuose;

5) prisideda prie apskrityje esančių savivaldybių muziejų darbuotojų tobulinimosi programų rengimo ir vykdymo;

6) bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejines moksleivių lavinimo programas;

7) vykdo parodų, švietimo ir tyrimo veiklą visoje apskrityje;

8) teikia metų veiklos ataskaitas bei darbo planus steigėjui ir Kultūros ministerijai.

5. Savivaldybių muziejai kaupia, saugo, tiria, konservuoja ir eksponuoja tam tikros savivaldybės teritorijos kultūros istoriją atspindinčius muziejinių vertybių rinkinius. Savivaldybių muziejus steigia savivaldybės. Savivaldybių muziejai:

- 1) dalyvauja bendrose apskričių muziejinėse programose;
- 2) bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejinės moksleivių lavinimo programas;

- 3) organizuoja su muziejaus veikla susijusius kultūros renginius;

- 4) teikia metų veiklos ataskaitas bei darbo planus steigėjui ir Kultūros ministerijai.

6. Žinybiniai muziejai kaupia, saugo, tiria ir eksponuoja muziejinių vertybių rinkinius, susijusius su steigėjo veiklos sritimi ir jos istorija. Žinybinius muziejus steigia viešieji juridiniai asmenys, neatsižvelgiant į jų teisinę formą. Žinybiniai muziejai:

- 1) dalyvauja bendrose muziejinėse programose;

- 2) bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejinės moksleivių lavinimo programas;

- 3) organizuoja su muziejaus ar jo steigėjo veikla susijusius kultūros renginius;

- 4) teikia metų veiklos ataskaitas bei darbo planus steigėjui ir Kultūros ministerijai.

7. Kiti muziejai kaupia, saugo, tiria, restauruoja, konservuoja ir eksponuoja archeologiniu, istoriniu, meniniu, etniniu, religiniu, mokslo, memorialiniu arba kitokiu kultūros požiūriu vertingus daiktus. Kitus muziejus steigia fiziniai ar juridiniai asmenys, neatsižvelgiant į jų teisinę formą. Kiti muziejai turi teisę dalyvauti bendrose muziejinėse programose.

5 straipsnis. Muziejų taryba

Muziejų taryba yra visuomeniniais pagrindais veikianti institucija, atliekanti eksperto ir konsultanto funkcijas sprendžiant muziejų politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimus. Muziejų tarybos sudėtį ir nuostatus tvirtina kultūros ministras.

6 straipsnis. Muziejų rūšys

Lietuvos Respublikoje pagal muziejuose esančių rinkinių rūšį gali veikti archeologijos, etnografijos, gamtos, istorijos, literatūros, meno, mokslo, technikos, kraštotyros, memorialiniai ir kitokie muziejai.

7 straipsnis. Muziejų veiklos teisinis reguliavimas

1. Lietuvos Respublikos muziejai savo veikloje vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, kitais teisės aktais bei steigimo dokumentais. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytos kitokios normos negu šiame Įstatyme, taikomos tarptautinių sutarčių normos.

2. Kiekvienas muziejus, neatsižvelgiant į teisinę formą, veikia pagal steigėjo patvirtintus steigimo dokumentus, kuriuose, be Juridinių asmenų registro privalomų pateikti duomenų, papildomai turi būti nurodyta:

- 1) muziejaus pavadinimo santrumpa, muziejaus filialai ir jų buveinės (adresai);

- 2) muziejaus rūšis, rinkinių struktūra, rinkinių šifrai ir komplektavimo kryptys.

3. Muziejaus steigėjas ar muziejaus valdymo organas sprendimą dėl muziejaus pabaigos ar pertvarkymo gali priimti ne anksčiau kaip po 30 kalendorinių dienų, apie tokį sprendimą informavęs Kultūros ministeriją.

TREČIASIS SKIRSNIS

MUZIEJŲ FONDAS, MUZIEJINIŲ VERTYBIŲ APSAUGOS UŽTIKRINIMAS IR JŲ RESTAURAVIMAS

8 straipsnis. Lietuvos Respublikos muziejų fondas

1. Muziejų fondo vertybės ankstesniems savininkams negražinamos, išskyrus atvejus, kai jos muziejų fondui yra neteisėtai atitekusios po 1990 m. kovo 11 d., taip pat jei Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse numatyta kitaip.

2. Muziejų fondo rinkiniai skirstomi į pagrindinį ir pagalbinį fondus.

3. Pagrindinį muziejų fondą sudaro muziejinės vertybės, turinčios išliekamąją vertę. Pagrindiniame fonde gali būti išskirti fondai, kuriems reikia specialios apskaitos ir apsaugos.

4. Pagalbinį fondą sudaro muziejinės vertybės, neturinčios išliekamosios vertės, taip pat objektai, naudojami parodoms ir ekspozicijoms apipavidalinti, informacijos, mokymo, demonstravimo ir panašioms tikslams.

5. Iš pagrindinio fondo neprofilinių, dubletinių ir pagalbinio fondo vertybių muziejuje gali būti sudarytas mainų fondas.

6. Muziejinių vertybių priskyrimo pagrindiniam, pagalbiniam ir mainų fondams, jų apskaitos, saugojimo, restauravimo ir naudojimo tvarką bei saugojimo sąlygas nustato kultūros ministro patvirtinta Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcija.

9 straipsnis. Muziejinių vertybių apsauga ir jos kontrolė

1. Muziejus privalo užtikrinti muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą.

2. Tikrinti muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą muziejuose turi teisę muziejaus steigėjas, Kultūros ministerija ir kitos įstatymų įgalios kontrolės institucijos.

10 straipsnis. Muziejinių vertybių konservavimas ir restauravimas

Konservuoti ir restauruoti muziejinės vertybes turi teisę atestuoti restauratoriai (asmenys, Lietuvos Respublikoje arba užsienyje įgiję restauratoriaus profesinę kvalifikaciją, turintys Lietuvos Respublikos kultūros ministro suteiktą arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą restauratoriaus kvalifikaciją), taip pat atestuočių restauratorių vadovaujami asmenys.

11 straipsnis. Muziejų perkėlimas iš užimamų patalpų

Muziejus galima perkelti iš užimamų patalpų tik į geresnes, muziejaus funkcijoms atlikti tinkamas, patalpas, išskyrus šio Įstatymo 4 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus muziejus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS MUZIEJŲ FINANSAVIMAS

12 straipsnis. Muziejų finansavimas ir lėšos

1. Nacionaliniai muziejai finansuojami iš Lietuvos valstybės biudžeto pagal asignavimų valdytojų patvirtintas sąmatas, laikantis Finansų ministerijos nustatytų finansavimo taisyklių ir išdo procedūrų. Nacionaliniam muziejui išlaikyti skiriami asignavimai Lietuvos valstybės biudžete atskira eilute.

2. Respublikinių, apskričių ir savivaldybių muziejų lėšų šaltiniai gali būti steigėjų lėšos, valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų asignavimai, kitos teisėtai įgytos lėšos.

3. Žinybiniai ir kiti muziejai finansuojami iš steigėjų ir kitų teisėtai įgytų lėšų.

4. Muziejai gali būti finansuojami pagal specialiąsias programas.

5. Muziejų plėtojimo, muziejinių vertybių restauravimo bei mokslinio tyrimo programos finansuojamos iš valstybės biudžeto per Kultūros ministeriją ir iš kitų teisėtai įgytų lėšų.

PENKTASIS SKIRSNIS MUZIEJŲ VEIKLOS VALSTYBINIS VALDYMAS

13 straipsnis. Kultūros ministerijos kompetencija muziejų veiklos valdymo srityje

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija atlieka muziejų valstybinio valdymo institucijos funkcijas:

- 1) nustato nacionalinių, respublikinių ir apskričių muziejų plėtotės strategiją, rengia ir finansuoja ją įgyvendinančias programas;
- 2) rengia muziejų veiklą reglamentuojančių dokumentų projektus ir teisės aktų nustatyta tvarka juos tvirtina;
- 3) koordinuoja Lietuvos muziejų veiklą, jų dalyvavimą tarpvalstybinėse muziejininkystės programose;
- 4) tikrina muziejinių vertybių apsaugą ir apskaitą muziejuose;
- 5) finansuoja Lietuvos kultūrai svarbias muziejų veiklos, restauravimo ir mokslinių tyrimų programas;
- 6) konkurso būdu skiria muziejaus, kurio steigėja ar dalininkė yra Kultūros ministerija, vadovą ir jį atleidžia;
- 7) konkurso būdu skiria muziejaus, kurio steigėja ar dalininkė yra Kultūros ministerija, vyriausiąjį fondų saugotoją ir jį atleidžia;
- 8) rūpinasi muziejininkų ir restauratorių rengimu, jų kvalifikacijos kėlimu ir perkvalifikavimu;
- 9) kultūros ministro įsakymu nustato pavaldžių muziejų teikiamų mokamų paslaugų sąrašą;
- 10) tvirtina Muziejų tarybos sudėtį ir nuostatus.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis. Juridinių ar fizinių asmenų atsakomybė

Juridiniai ar fiziniai asmenys, pažeidę šio Įstatymo nuostatas, atsako įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-319](#), 1997-06-26, Žin., 1997, Nr. 65-1546 (1997-07-09), i. k. 0971010ISTAVIII-319

Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 9 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

1999-03-16, Žin., 1999, Nr. 26-740 (1999-03-19), i. k. 0991000NUTARG990487

Dėl Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1593](#), 2003-05-29, Žin., 2003, Nr. 59-2638 (2003-06-20), i. k. 1031010ISTA0IX-1593

Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo pakeitimo įstatymas